პროლეტარიელო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომკავშირის და საქართველოს სსრ მეცოცავეთა დეპუტატების საბჭოს ორგანო

KOMUNISTI ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО и ТБИЛИССКОГО КОМИТЕТОВ КП (б) ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ трудящихся ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოდის 29-ე წელი

ოთხშაბათი, 6 ოქტომბერი, 1948 წ. № 199 (8243). ფასი 20 კაპ.

დღეს გაზეთში:

რკინიგზის ტრანსპორტის პარტიული ორგანიზაციების საბრძოლო ამოცანები—მოწოდება (1-ლი გვერდი).
პატაკები ამხანაგ ი. ბ. სტალინისადმი ტერნოპოლის და კამენეც-პოდოლსკის ოლქების მიერ პურის დამზადების სახელმწიფო გეგმების შესრულების შესახებ (1-ლი გვერდი).
აკადემიკოს ტ. დ. ლისენკოს იუბილეი (1-ლი გვერდი).
ჩვენს რესპუბლიკაში (1-ლი გვერდი).
გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მენეჯერული ასპ. გლეის მისამე სესია—ი. ი. ვინოგრადოვის სიტყვა კიბერნეტიკის ... ატომეული იარაღის აკრძალვისა და ატომის ენერგიისადმი კონტროლის საკითხის გამო (მე-2, მე-3 და მე-4 გვერდი).
უცხოეთის ამბები — დეპეშები (მე-4 გვერდი).

რკინიგზის ტრანსპორტის პარტიული ორგანიზაციების საბრძოლო ამოცანები

რკინიგზის ტრანსპორტის უნაკლო მუშაობას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს სახალხო მეურნეობის განვითარებისათვის. ვადგინთა სწორი მიმოსვლა, ტვირთის მეუფფრეხელი გადაზიდვა შემადგენლობის უფავრიო ტარება დიდად არის დამოკიდებული რკინიგზელთა შორის პოლიტიკური მუშაობის ხარისხზე, იმაზე, თუ როგორ დარაზმავენ პარტიული ორგანიზაციები რკინიგზის ტრანსპორტის მუშაკებს მათ წინაშე დასახული ამოცანების წარმატებით გადასაწყვეტად.

პარტიული ორგანიზაციების უნარიანი მუშაობითაც უნდა აიხსნას, რომ ამიერკავკასიის რკინიგზას წლების მანძილზე სამჯოთა კაჟშირში ერთ-ერთი მოწინავე ადგილი ეჭირა. საკმარისია თქვას, რომ სამამეული ომის დღეებში საუკეთესო მუშაობისათვის მას სამეფალო შესანაბად გადაეცა თავდაცვის სახელმწიფო კომიტეტის ეროში. წარმატებით მუშაობდა გზა ომისშემდგომ პერიოდშიც. მაგრამ ამ ბოლო ხანებში თავი იჩინა სერიოზულმა ნაკლოვანებებმა. მთელი რიგი დეფფაქტები ახასიათებს ამიერკავკასიის რკინიგზის ისეთი მნიშვნელოვანი ობიექტების მუშაობას, როგორიც არიან თბილისისა და ნავთლუღის რკინიგზის კვანძები. თბილისისა და ნავთლუღის სტაციონთა სადგურები სისტემატურად ვერ ასრულებენ ვაგონთა მიმოქცევის დაწესებულ ნორმებს, ირღვევა მატარებლის გაგზავნის გრაფიკი, თბილისის საორთქლიანო დეპოში საჩქარმატეხ სამუშაოთა ხარისხს საკმაო ყურადღება არ ექცევა. ამის შედეგად არის შეთხვევები, რომ ორთქლმავალი განმარტებით იგზავნება დეპოში სავარეთათაშორისო შეკეთებისათვის. დეპოს ზოგიერთი მუშაკი შეუწყინარებელ დამოკიდებულებას იჩენს ტექნიკური ექსპლოატაციის წესებისადმი, ბევრმა მემანქანემ, მათ შორის პირველი კლასის ზოგიერთმა მემანქანემაც, ცუდად იცის ეს წესები. მატარებლის მიმოსვლის უშიშროების წესებისადმი უპასუხისმგებლო დამოკიდებულებამ, დისციპლინისა და ტექნიკური ექსპლოატაციის დარღვევის შემთხვევები შეიჩნეულია თბილისის საელექტრო დეპოშიც.

ეს ნაკლოვანებანი იმით არის გამოწვეული, რომ რკინიგზის ტრანსპორტის, კერძოდ თბილისისა და ნავთლუღის კვანძების პარტიულმა ორგანიზაციებმა უკანასკნელ დროს შეასუსტეს მუშაობა, ინფორმატექნიკურ მუშაობა და მოსამსახურეთა შორის პარტიულ-ორგანიზაციაზე და საგაგიცი-პროპაგანდისტული მუშაობა, არასწორად იყენებენ ადმინისტრაციის საქმიანობისადმი კონტროლის უფლებას, ერო�ენ სამეურნეო მუშაობა საქმეში, ზნირად აუბარიზებენ მათ. კომუნისტების დიდი უმრავლესობა კარგად ახორციელებს ავანგარდულ როლს წარმოებაში, მაგრამ ცალკეული კომუნისტები მაინც არღვევენ შრომისა და სამეფლოფფიზრივ დისციპლინას. ზოგიერთი პარტიული ორგანიზაცია არასაკმაოდ ზრუნავს „კომეფლიტეტის იდეური ზრდისათვის (თბილისის სამზადრო-სავაგონო უბანი, საორთქლავალი და საელექტროპეტი). კვანძების ბევრ პარტიულ ორგანიზაციაში პარტიული კრება არ არის გადაქცეული კომუნისტების ალრზოს სკოლად. ზნირად კრების იდეური დონე დაბალია. მთელი რიგი პარტიული ორგანიზაციები ყოველდღიურად არ ზრუნავენ სოციალისტური შეჯიბრების გაჩაღებისა და შრომის ბოჭნავე მეთოდების გავრცელებისათვის, ქმედითად არ იბრძვიან ყოფოროის წინააღმდეგ, რამაც ამ ბოლო დროს თავი იჩინა ტრანსპორტის ზონიერი მუშაკის საქმიანობაში.

სოციალისტური სამშობლოს წინაშე ინტერესები მოითხოვენ რკინიგზის ტრანსპორტის გამართული მუშაობას, ტვირთზიდვისა და ვაგონთა მიმოქცევის გეგმა დაუსრულ ულად, უფაფრთა და უწესო მუშაობა. შეუძლებელია შეეფიგვდეთ დაუდეგრობასა და ნაკლოვანებებს ტრანსპორტის მუშაობაში.

რკინიგზის ტრანსპორტის, კერძოდ, თბილისისა და ნავთლუღის კვანძების პარტიულ ორგანიზაციებს მოეთხოვებათ გადაჭრით გაუფრთხილონ პარტიულ-პოლიტიკური მუშაობა ტრანსპორტის მუშაკთა შორის, შეუხელელად იზრუნონ მტაციე დისციპლინის დაწურგვისათვის, დაუნდობელი ბრძოლა გაჩოუცხადონ დაუდგენრობისა და ყოყოჩობის ოდნავ გაჩოელინებისაკენ, ჩაუნერგონ ტრანსპორტის თვითეულ მუშაკს დაკისრებული მოვალეობისადმი მაღალი პასუხისგებლობის, ბოლშევიკური სიფხიზლის გრძნობა, კომუნისტების მიერ დისციპლინის დარღვევის შემთხვევა დაუყოვნებლივ უნდა გამდეს პარტიული ორგანიზაციის მაჯალოს სადგან.

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს პარტიული კრების — კომუნისტების პოლიტიკური აღზრდის ამ უმნიშვნელოვანესი სკოლის ოლქის ამალეკა. კრება რეგულარულად უნდა ეფარის მოწვეული. საჭიროა მისი მაჯალების საკნად ხდებოდეს ტრანსპორტის მუშაობის საკვანძო საკითხი. აუცილებელია კრება მომდინარეობდეს საღი კრიტიკისა და თვითკრიტიკის ნიშნით, დაუფარავად გამოაჩინონეს ნაკლოვანებანი, კრების მომზადებასა და მუშაობაში მონაწილეობდეს კომუნისტების მაქსიმალური რაოდენობა. ეს დაკვეხარება ნაკლთა გამომქაფვებასა და დამოსწორებაში.

პარტიული ორგანიზაციები მოვალენი არიან ყოველდღიურად გაანაზორციელონ ადმინისტრაციის საქმიანობისადმი კონტროლის უფლება. სისტემატურად მოისმინონ საწარმოთა ხელმძღვანელების მოხსენებანი, კი არ შეიტანონ სამეურნეო მუშაკები, არამედ პარტიულ-პოლიტიკური მუშაობის გაძღიერებით, კომუნისტების ავანგარდული როლის ამაღლებით, სოციალისტური შეჯიბრებისადმი ყოველდღიური ხელმძღვანელობით, მოწინავეთა გამოცდილების გავრცელებით, მაჯალი შეუნელებელი პოლიტიკური მუშაობით ფუზრეხელყოფ ნაკლოვანებათა სასწრაფო გამოსწორება და ტრანსპორტის წარმატება, ხაძარისათვის საუკეთესოდ მოეხადება.

რაც უფრო ძალიერდება შაქრის ჭარხლის ამოღება და ქარხნის აგრეგატებთან მიზიდვა, შაქრის გამოშვების ტემპიც მატულობს. 27 სექტემბრის ქარხანამ დღეღამის განმავლობაში 4.266 ფუთი შაქარი გამოუშვა ხოლო 1-ელ ოქტომბერს — 6.456 ფუთი. შაქრის გამოშვება დღითი-დღე იზრდება. ამას ხელს უწყობს ქარხნის კოლექტივის შეთანხმებული მუშაობა.

მუშაობის საუკეთესო ნიმუშებს იძლევიან ცვლები, რომლებსაც ინჟინრები ს. გოკაძე და ი. იკოეკი ხელმძღვანელობენ. ქარხნის კოლექტივი სოციალისტურ შეჯიბრებაშია ჩაბმული ფუნაზე შაქრის 1-ლ ქარხანასთან. ფარითიდ არის გაშლილი შეჯიბრება ცვლებსა, სამმეურნეოსა და ცალკეულ მუშაკთა შორის. ქარხნის კოლექტივმა იკისრა წელს ქვეყანას მისცეს 12.000 ფუთით იმაზე მეტი შაქარი, რაც 1950 წლისათვის არის გათვალისწინებული.

ქუთაისის მაუდის ფაბრიკა. ხელოვნები მეხვეული ელენე ევენოვა, რომელიც გამომშვებლის ნორმებს 180-190 პროცენტით ასრულებს და ოსტატის თანაშეგირდ ბრიგადირი ვ. ლალიძე.

ფოტო რ. ალოდგოისა

ASSOCIATED PRESS-ის ... ...

... ...

... ...

##

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მესამე სესია

ა. ი. ვიშინსკის სიტყვა პირველ კომიტეტში ატომური იარაღის აკრძალვისა და ატომის ენერგიისადმი კონტროლის საკითხის გამო

1. გენერალური ასამბლეის ისტორიული გადაწყვეტილებანი

თავის გამოსვლაში 25 სექტემბერს გენერალური ასამბლეის სესიაზე საბჭოთა დელეგაციამ უკვე ჩამოაყალიბა თავისი პოზიცია ატომის კომისიის მუშაობის შედეგების მიმართ, მიუთითა, რომ ეს მუშაობა, მიუხედავად თითქმის 30 თვის სტაჟისა, უნაყოფო აღმოჩნდა. და მართლაც, გენერალური ასამბლეის მიერ ატომის კომისიის წინაშე დასახული ვერცერთი ამოცანა დღემდე ვერ დადაჭრა.

ყველას ახსოვს გენერალური ასამბლეის 1946 წლის 24 იანვრის დადგენილებანი იმ პრობლემების განსახილველად კომისიის შექმნის შესახებ, რომლებიც წარმოშვნენ ატომის ენერგიის აღმოჩენასთან დაკავშირებით, კერძოდ ასამბლეა 1946 წლის 14 დეკემბრის დადგენილებანი იმ პრინციპების შესახებ, რომლებიც განსაზღვრავენ შეიარაღების საერთო რეგულირებასა და შემცირებას. რასაკვირველია, ყველას ახსოვს, რომ ამ დადგენილებებით—და კერძოდ 1946 წლის 24 იანვრის დადგენილებით — მაშინ შექმნილ კომისიას დაეკისრა ვალდებულება მოემზადებინა და წარმოედგინა წინადადებანი ერთგული შეიარაღებიდან ატომური იარაღისა და მასობრივი მოსპობისათვის გამოსადეგი ყველა სხვა ძირითადი სახის შეიარაღების აშორების შესახებ, აგრეთვე მოემზადებინა წინადადებანი ატომის ენერგიისადან კონტროლის შესახებ იმ მოცულობით, რაც საჭიროა ატომის ენერგიის მხოლოდ მშვიდობიანი მიზნით გამოყენების უზრუნველსაყოფად.

ეს გადაწყვეტილება, სამწუხაროდ, ქაღალდზე დარჩა, ისევე როგორც ქაღალდზე დარჩა მეორე, ჩემს მიერ ნახსენები, გენერალური ასამბლეის უმნიშვნელოვანესი გადაწყვეტილება, მიღებული 1946 წლის 14 დეკემბერს, რომელითაც გენერალური ასამბლეა მტკიცედ გვირჩევდა, რომ ატომის ენერგიის კომისიას სასწრაფოდ შეესრულებინა ზემო ალფაღნიშნული, რომლებიც ჩამოყალიბებულია 1946 წლის 24 იანვრის დადგენილებაში.

მოგვიგონეთ, რომ ამ რეზოლუციაში გენერალური ასამბლეის 24 იანვრის გადაწყვეტილების შესრულება რეკომენდებული იყო როგორც ინსტრუქციის გზაზე. ამ რეზოლუციაში ნათქვამია, ეროვნული შეიარაღებიდან ატომის იარაღისა და ყველა ის სხვა ძირითადი სახის შეიარაღების აშორების ან აკრძალვის შესახებ, რომლებიც შეიძლებოდა ვამოკუნძულიყო ამჟამად და მომავალში მასობრივი მოსპობისათვის, აგრეთვე ატომის ენერგიისადან და სხვა თანამედროვე მეცნიერული აღმოჩენისა და ტექნიკური გაუმჯობესებისადან საერთაშორისო კონტროლის უსწრაფესი დაწესების შესახებ მთი გამოყენების უზრუნველსაყოფად მხოლოდ სამშვიდობო მიზნით.

ამ, მე ვიტყოდი, ისტორიული რეზოლუციით აგრეთვე საჭიროდ იყო ცნობილი დაწესებულიყო (მე მსურს ამას განსაკუთრებით გავესვა ხაზი) უშიშროების საბჭოს ხელოვნური კონტროლისა და ინსპექციის საერთაშორისო სისტემა და ამ მიზნით დადებულიყო სათანადო კონვენციები.

თუ ანალოგს გავუკეთებთ ატომის კომისიის მეშაობას გასულილი დროის მანძილზე, არ შეიძლება ყურადღება არ მივაქციოთ ამას, რომ, როგორც ატომის კომისიაში, ისე უშიშროების საბჭოშიც, თავიდანვე ზოგიერთი სახელმწიფოთა წარმომადგენელი და უმთავრესად ამერიკის შეერთებული

2. აგრეთვე ენერგიისადმი კონტროლის შესახებ ამერიკის შეერთებული შტატების გეგმის მანკიერება

გუშინ ამერიკელი შეერთებული შტატების წარმომადგენელმა ბ-ნმა ოსტინმა მოგვაკონა, რომ ამერიკის წინადადებათა ბაზაზე ატომის ენერგიის კომისიის პირველ სხდომაზე, რომელიც შესდგა, როგორც ყველას გვახსოვს, 1946 წლის ივნისში, გამოყენებულ იქნა ჰარსონ-ლილიენტალის პოსხენება, რაც კომისიის წარედგინა ამერიკის შეერთებული შტატების სახელით ბ-ნ ბარუხის მეშეერთბით. ბუნებრივია, ბ-ნი ოსტინი ძალიან აქებდა ამ მოხსენებას და ამ გეგმას, აგრეთვე ამერიკის მთავრობის, განზრახავს, რომელმაც მოიწონა ეს მოხსენება და ეს გეგმა.

ამავე დროს, სწორედ ის პრინციპები, რომლებიც საფუძველად ედვა ამ მოხსენებას, და ეგრეთ წოდებული ბარუხის გეგმის პრინციპები, რომლებიც ამ მოხსენებას ემყარნა და შემდეგ საფუძველად დაედო ატომის ენერგიისადან საერთაშორისო კონტროლის მთელ ეგრეთ წოდებულ ამერიკულ გეგმას, ჩვენის აზრით, ძირფესვიანად მანკიერია, მეტიოლია და არავითარ შემოხვევაში არ შეუძლია გადაესჭრას ატომის ენერგიის კომისიის წინაშე დასახული ამოცანები.

მოგიგონეთ, რომ სწორედ ეს მოხსენება და მისგან გამომდინარე გეგმა ემყარებოდნენ ატომის ენერგიისადან კონტროლის თანდასთანობითი ეტაპების განხორციელებას და აცხადებდნენ, რომ მთელი გეგმის საფუძველს წარმოადგენს სწორედ კონტროლი ატომური ნედლეულისადან, რასაც ამერიკად უნდა მიექცეს საკონტროლო ორგანოს მთელი ყურადღება. ატომის ენერგიის შესახებ სიფიდმეი ინფორმაციის გამოქვეყნების ბრალეგი ეი ბარუხის ეგზაბა ემყარებოდა იმას, რომ შეეთანხმა ლი შეერთებული შტატები მზად არიან თავიანთი სამთავრობო კონტროლი, როგორც

მოვეკეცთ მომავალი ხელშეკრულების დადგენილებათა შესაბამისად, და რომ, დასასრულ, ყველა ცნობა ატომის ენერგიის წარმოების შესახებ შეიძლეგა იყოფებოდეს ატომის განვითარების საერთაშორისო ორგანონ განკარგულებაში მხოლოდ მას შემდეგ, მე ძალაკეს ცოტი ბ-ნ ბარუხის 1946 წლის 14 ივნისის გამოსვლიდან, „ჰაბტერ კოლეკგზე“: მას შემდეგ, როცა ატომის ბომბისადმი, როგორც ომის იარაღისადმი კონტროლის შესაბამისი სისტემა შეთანხმებული იქნება და შესრულდება, ამერეთვე, როცა დაწესდება სასჯელის შესაბამისი ზომები კონტროლის წესებისა და დარღვევათათვის, რომელიც დაგმობილ უნდა იქნას როგორც საერთაშორისო დანაშაული.

მაშასადამე, ამკამად არსებული ატომური ბომბების ამოღება და ლიკვიდაციაც კი დამოკიდებული მთელ რიგ პირობებზე. ეს გეგმა უარჰყოფს ატომური იარაღის აკრძალვის აუცილებლობას, მიუხედავად იმისა, რომ სწორედ ეს იყო გენერალური ასამბლეის 1946 წლის 24 იანვრის გადაწყვეტილების მთელი აზრი. ყველაფერი შემდეგისათვის არის გადადებული. ამაზე პუშარტენდ შეიძლება ითქვას: „სანამ ბეტრე მოვიდოდა, პაფლუს ტაკეი გაალრესო“.

ამრიგად, ბარუხის გეგმით, — საიდანაც სათავეს იღებს ატომის ენერგიისადან ეგრეთ წოდებული საერთაშორისო კონტროლის ამერიკული ბგემა,—ატომური ბომბის წარმოების შეწყვეტა დამოკიდებული მთელ რიგ პირობებზე, რომელთა შესრულება დაკავშირებულია, როგორც ეს თავიდანვე უნდა გაკეთებულიყო, დიდ სიძნელეებთან და დიდ ეჭდებთან.

ამავე დროს, თუ მსოფლიო საზოგადოებრივმა აზრმა, როგორც ეს გამოხატულია მსოფლიოს 50-ზე მეტი ერის გენერალური ასამბლეის ორ ისტორიულ რეზოლუციაში, უკვე დაისახა ამოცანად მოემზადებინა ლონისძიებები ატომური ბომბების ასაკრძალავად, ეროვნული შეიარაღებიდან ატომური იარაღის ამოსაღებად, ატომის ენერგიისადან კონტროლის დასაწესებლად, წინამორბედ ბარუხის ეგზაბა რა, რომ მისი გამოყენება შესაძლებელი იქნება მხოლოდ მშვიდობიანი მიზნით, განა ბუნებრივი არ იქნებოდა ასეთი პირობებში მოგვეკონ თუნდაც ეი ეკლემენტარული გადაწყვეტილება იმის შესახებ, რომ მომავალში ატომური ბომბეს წარმოება აღიკვეთოს, არ იქნას დაშვებული. აქ ხომ აშკარა წინადადგენა არის, რომელიც შეიძლება ადვილად აიხსნას. მე შეეეიდება ეს აეხსნა ჩვენი თვალსაზრისის შემდგომი ჩამოყალიბების დროს. ორი ასეთი ფაქტი: ერთი მხრივ, მსოფლიოს 50-ზე მეტი ერის ორი რეზოლუცია ამბობს, რომ საჭიროა შემუშავდეს ღონისძიებანი ატომის ენერგიის ასაკრძალავად, — რაც უკვე არსებობად ან წინასწარ სწყვეტს საკითხს ასეთი აკრძალვის საჭიროების შესახებ, და, მეორე მხრივ, ეეეარე ფაქტი,—ეს ის, რომ არ სურთ შეაჩერონ ატომური ბომბების დამზადება, რომელსაც უკვე სამარეს „უთხრის ჰუმანიზმისა და ხალხთა სინდიოსის საყოველთაო მსოფლიო საზოგადოებრივი აზრი.

განა ეს უდიდესი წინააღმდეგობა არ არის? განა კეთილი ნებისა და იმის მტკიცე სურვილის პირობებში, რომ თანმიმდევარი და პატიოსანი ვიყეკეთ იმ გადაწყვეტილებათა მიმართ, რომლებიც ორჯერ იყო ჩაწერილი 1946 წელს, ყველაზე უბრალო და ელემენტარული არ იქნებოდა, რომ გვეთქვა: „დიახ, ჩვენ წავაწყდით იმ უძმიბეს ამოცანას, ჩვენ წავაწყდით ისეთ ამოცანას, რომელიც თვითონ არის აღსაკეთ ფეოქმენდი მასალით. ჩვენთვის ძნელია ამ ამოცანის უცბად გადაჭრა. ჩვენ გვინაყვედრებენ, რომ 30 თვის მანძილზე ეკოაფერი ვერ გავაკეთეთ, მაგრამ შეცდომა, კიდევ ერთხელ დაგიმტკიცებ 30 თვე იმისთვის, რომ გადავჭრათ ეს მართული უდიდესი სიძნელისა და უდიდესი პასუხისგებლობის ამოცანა“.

მაშ, მოდით, თუნდაც მანამდე, სანამ ჩვენ კეთილსინდისიერად გვსურს ამ გადაწყვეტილების გამოხახვა, მოდით ამ ზეთოდან შეეწყვიტოთ ამ საშინელებათა. ატომური ომის ჯოჯოხეთის ამ საშინელებათა დამზადება. მაშ რატომ ვერ ბეგდავს ზოგიერთი, რომ ხმა აღიმაღლოს ასეთი გადაწყვეტილების სასარგებლოდ? რატომ თქვენ — ბეკითხენთ — უმრავლესობა, ჩერდებით იმის წინაშე, რომ უკვე ახლავე შესწყვიტოთ ატომური ბომბების წარმოება, რა კი გადაწყვეტილია, რომ საჭიროა ორნინძიებათა მოიზზიტა ატომეეი ბომბების წარმოების შესაწყვეტად და ეროვნული შეიარაღებიდან მათ ამოსაღებად? რატომ? რა გიშლით ხელს თუნდაც იმაში, რომ მიიღოთ გადაწყვეტილება ატომური ბომბების წარმოების შეწყვეტის შესახებ?

გთხოვთ მიპასუხოთ ამ კითხვაზე.

ჩვენ, საბჭოთა კავშირი, დღეს აქ პასუხს გავცემთ ამ კითხვაზე, ისევე როგორც ჩვენ უკვე ნაწილობრივ ვუპასუხეთ—და ეჭნებ ფაკეოსაკი, ვიდრე დღეს ეს ამას გეიაკეთებ,—სხვა შესაბამის შემოხვევებში.

3. ამერიკის შეერთებული შტატები უარს ამბობენ საერთაშორისო კონტროლის დაუქვემდებარონ თავიანთი აგრეთვე

ამრიგად, ატომის კომისიის მუშაობის დაწყებიდანვე ალიბული იყო კარსი, რომელიც არ შეესაბამებოდა გენერალური ასამბლეის 1946 წლის 24 იანვრისა და 14 დეკემბრის გადაწყვეტილებებს. ამ კარსის განსაზღვრა

განა ატომის ენერგიის შესახებ გენერალური ასამბლეის გადაწყვეტილებათა უხეში დარღვევა არ არის, როცა ამ ადამიანები, რომლებსაც ამ ამოცანის შემოქმედება აქვთ დაკვალებული, ვერ ბედავენ ისეთი ჰუმანური, ბუნებრივი, ბოგიერეული გადაწყვეტილების მიღებას, როგორიც არის გადაწყვეტილება იმის შესახებ, რომ ვიღრე ეჭარმეტს, შესაბამის ლონისძიებათა შემუშავება ატომური იარაღის აკრძალვისა და ეროვნული შეიარაღებიდან მისი ამოღებისათვის, არც ერთი სახელმწიფო მომავალში მეტს ალარ დამაზადებს ატომურ იარაღს.

ტუეედად ვიფიქრებთ, და ეს იმათი ღიდი შეცდომა იქნება, ვინც ასე ფიქრობს, თითქმის არის მხლოდ ერთი სახელმწიფოა, რომელიც ატომის ენერგიის, ატომური ბომბის მონოპოლიზეა. ამას შეიძლება მოჰკეფს ძალან სერიოზული და საშინი იმედის გაცრეცა.

ჩინეთმა დღეს განაცხადა, რომ მას არ ძალუძს ატომური ბომბის დამზადება. შეიძლება სხვებმაც განაცხადონ ეს. მაგრამ ბრიან სახელმწიფოები, რომლებიც ასე არ განაცხადებენ, ეინაიდან ეს სინამდვილის შესაბამისი არ იქნებოდა.

მაშ ასე, არის წარმოდადგენა, რომ ყველა სახელმწიფომ იკისროს ვალდებულება, რომ მომავალში, ვიდრე არ ეგმოიხახება ატომის ენერგიის შესახებ ენერგიერული ასამბლეის 24 იანვრის 14 დეკემბრის გადაწყვეტილებათა შესრულების საშეალება, აღარ დამზადდეს ატომური იარაღი. მაგრამ ეს წინადადება უარჰყეკეს.

მაინც რატომ არ შეუძლიათ ასეთი გადაწყვეტილების მიღება იმათ, ვინც ნამდვილად ისწრაფვიან, რომ ატომური იარაღი ამოშლილი იქნას თანამედრეკეკ ეაკეეპრიობის ცხოვრებიდან?

ამავე დროს, საქმის ვითარება სწორედ ასეთია, რომ ისიც კი, რის შესახებ ბ-ნი ბარუხი ლაპარაკობდა 1946 წლის 14 ივნისს თავის გამოსვლაში „ჰაბტერ კოლეკგზე“, რაც აღნიშნავდა ისეთი ამოცანების, როგორიცაა ატომური ბომბის წარმოების შეწყვეტა და სხვა, ასეთი წინადადებები კი, მიუხედავად იმისა, რომ მას შემდეგ, რა წელი-წადზე მეტმა გაგვლო, დღემდე მიღებული არ არის. ეს თავისთავად უკვე საკმაო სიცხადით ლაპარაკობს იმ მიზეზებზე, რომლებიც ამ ფაქტში იფარება. იმ მიტეკვებზე, რომლებიც ამ ფაქტს განსაზღვრავენ.

ეი რატომ ვამბობთ ჩვენ, საბჭოთა ადამიანები, რომ ატომის კომისიის მუშაობის მთელი მიმართულება დასაწყისიდანვე, 1946 წლის 14 ივნისიდან, როცა ატომის კომისიის პირველი სხდომა შეიკრიბა, დღემდე მიდიოდა არასწორი გზით, მიდიოდა ანა გენერალური ასამბლეის ის გადაწყვეტილებათა შესრულების გზით, რომლებსაც ჩვენ ელაპარაკობდით, არამედ, პირიქით, საწინააღმდეგო მიმართულებით. ეი რატომ უარჰყოფდნენ ყოველგვარ წინადადებებს, რომლებიც შეიძლებოდათ ამ გადაწყვეტილებათა შესაბამისად; ეი რატომ შემოჭერილია საზღვარეფოთა მოწინააღმდეგე ჯგუფეს, ამ წინადადებებს რომ უარჰყოფდეს, თავისი წინადადებანი, რომლებიც არ შეესაბამებოდა გენერალური ასამბლეის გადაწყვეტილებებს. ხოლო როცა ჩვენ, საბჭოთა ელელგატები, ეიელაშერეტდით ამის წინააღმდეგ, ჩვენ გვეუბნებოდნენ, რომ კომისიის მუშაობას ჩიზში აქცევთო. ამაზე ეტყვიან ბალდი შეედავე, რომ გამოდის შეგრნესი.

მაგრამ მივმართოთ ამერიკის წინადადებებს. თუ რამდენად არა რეალური იყო ამერიკის შეერთებული შტატების წინადადებები საერთაშორისო საკონტროლო ორგანოს შესახებ, შეიძლება ვიმსჯელოთ ამ წინადადებათა თუნდაც იმ ნაწილის მიხედვით, რომელიც ითვალსწინებდა, არც მეტი არც ნაკლები, საერთაშორისო საკონტროლო ორგანოს შექმნას,—მე თითქმის სიტყვა სიტყვით მომყავს ის, რაც თავის დროზე ბ-ნმა ბარუხმა სთქვა,—როგორც მსოფლიო ხელმძღვანელი ორგანოსი ატომის მეკონტროლის დარგი და ეკიდა ამისა ატომის ენერგიის პრაქტიკული ფაქტიანების დარგში ამ ვარაუდით, რომ იმ უდიდესი გავლენით, რომელიც ეკავიშრებენი ენერგიდა ბანა ხელმძღვანელ მდგომარეობასთან მეცნერებაში, შეესრულებინან „იერარიდიული ხელისუფლება“, რომლითაც, ბარუხის გეგმის მიხედვით, ფიქრობენ აღეკეფიდეთ ეს საერთაშორისო ორგანონ.

განა ეს რეალური ამოცანაა—გადაეკეითი ატომის ენერგიის საერთაშორისო ორგანონ მსოფლიო მეცნიერების ხელმძღვანელად? არა, ეს რეალური არ არის. ასეთი აზრი მაინეკი იმტომ, რომ იგი მოსაწყვეტს, მხოლოდ იმის მოსწრაფეებს, რომ შებოჭოს მეცნიერული აზრი, ჩაეყენონ მეეენერება პოლიციის მეთვალყურეობაში, მოსპოს მეცნიერებს თავისუფალი განვითარების შესაძლებლობა. ამავე დროს, ასეთი არარეალური ფიდი ეი „იიეი“ ამერიკის შეერთებული შტატების წარმომადგენლებმა საფუძველად დაუდეს საერთაშორისო საკონტროლო სისტემის თავს ეგრეთ წოდებულ ეგრეთ

იარაღის აკრძალვაზე. გუშინ შეერთებული შტატების წარმომადგენელი უარაყოფდა, რომ ამერიკის შეერთებული შტატები უარს ამბობენ საერთაშორისო კონტროლის დაუმორჩილონ თავიანთი ატომის საწარმოები. ამერიკის შეერთებული შტატების წარმომადგენელმა გუშინ სთქვა, რომ ეს განცხადება ეწინააღმდეგება ფაქტებს, რომ იგი ეწინააღმდეგება ის ფაქტს, რომელიც ორსებობს ატომის ენერგიის კომისიის პირველი სხდომის დროიდან. მაგრამ ეს პირდაპირ გამომდინარეობს სტადიების ბიხედეთ კონტროლის თეორიიდან, რომელიც ბარუხმა ჩამოაყალიბა ატომის ენერგიის კომისიის პირველივე სხდომაზე. ეს თეორია გახდა ატომის კომისიაში და უშიშროების საბჭოში ამერიკის დელეგაციის პოლიტიკური ხაზი და იგი ამ ხაზს მტკიცედ იცავდა და იცავს ყოველთვის.

საბჭოთა წარმომადგენელმა ატომის კომისიაში არა ერთხელ სცადა დაერწმუნებინა კომისია, რომ გაანალიზა საკითხი ატომური მასალის მწარმოებელი ყველა საწარმოსადმი, დაწესებული მაღაროებთან და დამთარეებული ატომური იარაღის მწარმოებელი ქარხნებთან, კონტროლის დაწესების დროის შესახებ. მაგრამ ეს ცდები წარმატებთან ვერ დამთავრდა. ეს, რასაკვირველია, უმთავრესად იმის შედეგი იყო, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების წარმომადგენლები უარს ამბობდნენ განეხილათ, თუნდაც სავსებით ზოგადი ფორმით, საკითხი ასეთი საწარმოებისადმი კონტროლის დაწესების დროისა ბრ. ისინი ყოველთვის სტადიებს ამიზეზებდნენ.

ამის შესახებ არა ერთხელ უთქვამს ჩემს მეგობარ ვრონიკოს ატომის კომისიაში და უშიშროების საბჭოში. ეს აღნიშნულია ინ ოქმში, რომელიც დართული აქვს ატომის კომისიის მუსამე მოხსენებას, და ამატომ ეფექრობთ, რომ ეს ფაქტი არ შეიძლება გაიდეს რაიმე დაეის საფუძველი. მაშ, როგორია ბედაეს ბ-ნი ოსტინი ასეთი პირობებში უარჰყოს ესოდენ თვალსაჩინო ფაქტები?

ამავე დროს ატომის ენერგიის კომისიის მეორე მოხსენება ვრცელად იცავს იმას, რომ საჭიროა უდაეო კონტროლი დაწესდეს გამოსაყენი მასალისადან ბოლო ეოდიდან მოპოვებისთანავე. მე ეკეეე ერთხელ ვამბობ — არც ერთ მოხსენებაში, არც პირველში, არც მეორეში, არც მესამეში,—არაფერი არ ანის აღნიშნული, რომ ნედლეულის მოპოვებისადან კონტროლთან ერთადგ კონტროლი უნდა დაწესდეს ატომის ენერგიის სამრეწველო წარმოებისადმიც. ჩემი 25 სექტემბრის გამოსვლაში სწორედ ამაზე ვლაპარაკობდი, რომ ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა უარი სთქვეს ერთიერთული კონტროლი შემოეღოთ ატომის ენერგიის წარმოების ყველა სტადიისადმი, მაგრამ ბ-ნმა ოსტინმა ეს გარეშეთა უგულებელყო. თუ ბ-ნი ოსტინი ვაინრეკეა და ყურადღებით განიხილავს ამ ანაკეზადებს, რომელიც 25 სექტემბერს, გაეკეთე, იგი დაინახავს, რომ სწორედ ამას მიეკუთვნე ვენერალური ასამბლეის განსაკუთრებულ ყურადღებას და არაკეითარი საფუძველი არა მაქვს მასში შეეეიანო რაიმე შესწორება. ეს ფაქტია და, ბ-ნ ოსტინის სიტყვით რომ ეთქვეთ, ეს ფაქტი უკვე პოეულის თაეის დადასტურებას და არსებობს ატომის ენერგიის კომისიის პირველი სხდომის დროიდანეკ. მეორე მოხსენება პირდაპირ აღნიშნავს, რომ მკაცრი კონტროლის დაწესება გამოსაყენი მასალის სამადნეთისადმი და მისი მოპოვებისადმი საერთაშორისო ორგანოს ერთ-ერთი პირველი ნაბიჯია ამ მხრივ, რომ პასუხისგებლობას კისრულობს უშიშროების საბჭო. ეს თეორია ეეე

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მესამე სესია

ა. ი. ვიშინსკის სიტყვა პირველ კომიტეტში ატომური იარაღის აკრძალვისა და ატომის ენერგიისადმი კონტროლის საკითხის გამო

(გაგრძელება)

თორიუმის დამმუშავებელი და გამდნობელი საწარმოები, აგრეთვე ატომუელის საწყავის წარმოებისა და გამოყენების საწარმოები გადასცემდა საკავშირო ადგილობრივ საკონტროლო ორგანიზაციას, რაც ვითარდება უზრუნველაყოფდა ატომუელის საწყავის რაოდენობის კონტროლის შესაძლებლობას დამუშავებისა და აღკვეთადგილ ატომგელის მასალის დაკარგვას.

გარდა ამისა, აღნიშნული ოთხი დელეგაციი ამტკიცებდა, რომ საბჭოთა კავშირის წინადადებანი ვერ უზრუნველყოფენ ატომის ჭარხლების ფარულად ხელმისაწვდომობას, ანუ ატომური ბომბების აღმოჩენას ან აღკვეთას. მაგრამ ამერიკის წინადადების ავტორები ამ საკითხში აშკარად დაიბნენ. მართლაც, ერთი მხრივ, მათ საჭიროდ მიიჩნიათ საერთაშორისო საკონტროლო ორგანოს საკუთრებად გადაცემა ატომის მთელი ნედლეულის და ატომის ენერგიის დამმუშავებელი ყველა საწარმო, მეორე მხრივ, მათ საჭიროდ მიიჩნიათ დაიწყოს ეგრეთწოდებული საწარმოო კვოტების სისტემა, ესე იგი, განსაზღვრონ თვითეული ქვეყნისათვის ატომის ენერგიის გამოშუშავების გარკვეული ნორმები. საკვანი ცხადი უნდა იყოს, რომ თვითეული კვოტები დაწესდება სპეციალური კონვენციით, როგორც ამას ამერიკული გეგმა მოითხოვს, ამით გადაიტრაბა საკითხი ატომის ნედლეულის განაწილებისა და გამოყენების მოწესრიგების შესახებ და ცალკეული ქვეყნების მიხედვით ატომის წარმოების მოწესრიგების შესახებ. ცხადი უნდა იყოს, რომ ასეთ შემთხვევაში ანავთარი ტექნიკური აუცილებლობა არ არის ატომის ნედლეულის მომპოვებელი მაღაროები და შახტები და ატომის ენერგიის მწარმოებელი საწარმოები საკუთრებად გადაიკეს რაიმე საერთაშორისო საკონტროლო ორგანოს.

ამერიკელი გეგმა ცდილობს, რომ საერთაშორისო საკონტროლო ორგანოს მიანაწილოს უფლება აწარმოოს მინერალების საბადოებს ძიება ყველი საბჭოშეფოს ტერიტორიაზე იმის გამოსარკვევად, მოიპოვება თუ არა ამ საბჭოშეფოს თარგლებში ურანისა და თორიუმის მადნეული. ეს გეგმა ცდილობს ადერეთვე კონტროლი დაიწყოს ყველა მომოვნილი დარგში, ესე იგი, ეზეკანარად რომ ვთქვათ, ეკი ითვალიწინებს ქვეყნის მთელ სამეურნეო ცხოვრებაში, ისევე როგორც საერთოდ ყოველი საბჭოშეფოს საშინაო საქმეებში საერთაშორისო საკონტროლო ორგანოს ჩარევის შეუზღუდავ უფლებას და ამას იმით ფარავს, რომ სხვანაირად შეუძლებელი იქნება ეფექტიანი კონტროლი ატომის ენერგიის წარმოებისა და გამოყენებისადმი.

ატომის ენერგიის კომისიის მისამართზეა,—იხება ატომის ენერგიის აკრძალვის კონვენციას, — ამტკიცებს, რომ ატომის ენერგიის აკრძალვის კონვენციია თავის თავად ვერ იძლევა ფრვნას ამაში,

ა) რომ საბჭოშეფოები, რომელებაც აშკარად მოიპოვებათ ატომური იარაღი, ნამდვილად მოსპობენ მთელ მარაგს ან თუნდაც მარაგის ნაწილს,

ბ) რომ საბჭოშეფოები, რომელთა შესახებ ეწნობილი არ არის, აქვთ თუ არა ატომური იარაღი, მაგრამ, რომელთაც შესაძლებელია ჭკრნდეთ, შეასრულებენ ნაკისრ ვალდებულებებს,

გ) რომ, დასასრულ, შესაძლებელი იქნება აღკვეთილი იქნას საბჭოშეფოების მიერ ატომური იარაღის წარმოება.

მაგრამ მხედველობაში ხომ არაფის აქვს დასაკრედეს მხოლოდ კონვენციის ატომის ენერგიის აკრძალვის შესახებ. რასაკვირველია, მარტო ატომის ენერგიის აკრძალვის კონვენცია თავისთავად ჯერ კიდევ ვერ გადაწყვეტს მთელ ამოცანას, ვინაიდან საჭიროა დაწესდეს — როგორც ვენერალისიმუსი სტალინმა სთქვა,—„ეკიცი საერთაშორისო კონტროლი, რომ ეს ატომის ენერგიის აკრძალვის კომისია ქალაქსოფლიზე არ დარჩეს.

ამტკიცებ, როგორაც მოწონაიმდეგეგეი ამბობენ: „ჭარტი ატომური იარაღის აკრძალვის კომისია საკითხს ვერ გადაჭრიანო“, ისინი ღია კარს ამტკიცენ, ვინაიდან საწინააღმდეგოს არავინ ამტკიცებს. მაგრამ ჩვენ ვამბობთ, რომ კონვენციია საერთაშორისო საკონტროლო ორგანოს ფუნქციებით, რომელებსაც ეს ორგანოს ფუნქციებით, რომელებსაც მას ამერიკელი ეგეგმა აკისრებს, — უიმისოდ, რომ მიღებულ იქნას გადაწყვეტილება ატომური ბომბის აკრძალვის შესახებ,—გადაიქცევა სიცალიერედ, გადაიქცევა ხელის ოდენა სიდიდედ, გადაიქცევა ფუტ ლაკბიანად, და არა რეალურ, დიდ, დიად სახელმწიფოებრივ საქმედ, რომელიც კაცობრობისა გათავისუფლებს უდიდესი უბედურების საფრთხისაგან, რომელიც კი ოდესმე ახსოვს კაცობრობისას.

რასაკვირველია, ატომური იარაღის აკრძალვის კონვენციიან რომ მ.საალეფნელი შედეგი მოგვეკეს, საჭიროა ფუნქციებ სწორად ეს მკაცრი საერთაშორისო კონტროლი, რაზედაც 1946 წლის ოქტომბერში მიუთითა გენერალისიმუსმა სტალინმა. როცა „ეუნაიტედ პრესს“ წარმომადგენლის შეკითხვაზე უპასუხა.

როცა ატომის ენერგიისადმი საერთაშორისო კონტროლის დაწესების ამერიკელ გეგმაზე ვლაპარაკობთ, არ შეიძლება ამ აღინიშნოს, რომ „ბრეტონ-ოდენ ჯენსონ“ შეკრებილ ატომის წარმომადგენელთა ჩანაფიქრით ეს ორგანო ეკრეა გახლეს არა ისეთი ორგანო, რომელსაც საერთაშორისო ხასიათი ექნება. ეს კონტროლის საერთაშორისო ორგანო რიდია. მე პირდაპირ ვიტყვი, — ეს კონტროლის ამერიკული ორგანოა.

საერთაშორისო კონტროლის ამერიკული გეგმა ეარაჰყოფს ატომის ენერგიის წარმოებისა და გამოყენებისადმი ეფექტიანი კონტროლის შესაძლებლობას ეუვერნეული სახელმწიფოების სახსრებითა და ძალებით. ამერიკული გეგმა მოითხოვს, რომ საერთაშორისო საკონტროლო ორგანოს გაპარაფულებაში ან საკუთრებაში გადაეცეს არა მარტო საწარმოები, არამედ მრეწველობის მთელი დარგები, რომელებიც ამა თუ იმ სახით ეშახურებიან ჭარხლებსა და დანადგარებს, სადაც ატომური მასალა ბზადება. ატომის ენერგიისადმი კონტროლის საერთაშორისო ორგანო, ამერიკის შეერთებული შტატების გეგმით, იგულისხმება როგორც რაღაც საერთაშორისო მონოპოლისტური ატომური ტერტრესტი, რომლის საკუთრებაში არის მთელი ატომური მასალა, ატომის ენერგიის წარმოების ყველა საწარმო, რომელიც ამ ენერგიის ყველა საწარმო, რომელიც ამ გეგმით ილეს საკუთრებას მთელი გამოსაყენა მასალის საკუთრებას, უფლებას ფლობდნენ მისი ამოღების მომეჩენდან; რომელიც ეუფლებ ამ მასალას; რომელიც დაეუფლება ამ მასალას — ეს პირდაპირ არის ნათქვამი ამერიკულ შეერთებული შტატების გეგმაში საერთაშორისო საკონტროლო ორგანოს შესახებ — ყველა ქიმიურ და მეტალურგიულ ჭარხლებს, რომელებიც ძირითადი ნიეთიერებები მუშავდება, და ეუნება მათი ეკსპლოატაციის მონოოლიური უფლება.

კონტროლის საერთაშორისო ორგანოს საკუთრება იქნება მთელი ატომგელული საწვავი, მიღებული როგორც მისი საკუთარი სახსრებით, ისე სამრეწველო საწარმოები, რომელთა ეკსპლოატაციი ხდება საკონტროლო ორგანოს მიერ გაცემული ლიცენზიის საფუძველზე.

მაშასადამე, ეს საკონტროლო ორგანო მიიღებს ლიცენზიების გაცემის უფლებას.

თუ ყველა ამ მოთხოვნას გავითვალისწინებთ, ძნელი არ იქნება გაკვრით ამ ეკრეთწოდებული ამერიკული გეგმის ნამდვილი აზრი და დანიშნულება.

ამასთან დაკავშირებით ზედმეტი არ იქნება გავიხსენთ ინგლისელ მეცნიერთა 1947 წლის მემორანდუმი, რომელშიც ნათქვამი იყო, რომ საკონტროლო ორგანოს სრულ ფფლობელობაში წარმოების საშუალებების გადაცემა, ამ სიტყვის ჩვეულებრივი აზრით, გამოიწვევდა სიძნელეებს, ვინაიდან ეს ატომის ენერგიისადმი კონტროლოს ეარაჰ ეუფლებ მისცემდა ეკონეკ ორგანოს უფლებას ეუფლებ ტერეტაკული ჭარხლები და წინაღმდეგობა გაუწიოს ასეთ ჭარხლებში დამზადებული ენერგიის გამოყენებას, ან დაარეკოს ასეთი ენერგიის მომარაგების ბარიერებები.

„ასეთი შეზღუდვა, — ნათქვამია ინგლისელ მეცნიერთა მემორანდუმში, — შეაჭმნილია იმის შესაძლებლობას, რომ ჩარეულიყვნენ თვითეული ქვეყნის ეკონომიურ ცხოვრებაში იმდენად, რამდენადაც საჭირო არ არის იმისათვის, რომ წინაღმდეგობა გაუწიონ ნარეკვის მიზნით ატომის ენერგიის გამოყენებას“.

იმავე მემორანდუმში ბრიტანელი მეცნიერები აღნიშნავენენ ასეთი საერთაშორისო კონტროლის ორგანოს ზეგიის ფარულ მიზნებს.

მე მინდა ვთქვა, რომ ვადმოგცემთ ინგლისელ მეცნიერთა მემორანდუმის აზრს და არა ჩემს პირად აზრს. აი რა არის იქ ნათქვამი:

„ამერიკის შეერთებული შტატ-ბი და ბარუხის გეგმის სხვა მომხრეები უნდა ვაიძულონ ჩამოაყალიბონ ისეთი გარანტიები, რომელებიც უზრუველყოფენ ისეთი მდგომარეობას, როცა ინსპექციის ეარაჰეთანა გეგმა ვერ გადაიქცევდა ჯაშუშობის გულდასმით შემუშავებულ სისტემად“.

ეს ფრიად დიდნაწილეულანი შენიშვნაა, თუ რას უნდა წარამოადგენდეს ატომის ენერგიისადმი კონტროლის ეს ეფრეთწოდებული „საერთაშორისო“ ორგანო. ამავე დროს ამერიკელ გეგმა ეარაჰყოფს მოთხოვნას ატომური იარაღის აკრძალვის შესახებ. ცდილობს კონტროლის სისტემისგან გამორიცხოს ატომური იარაღის წარმოებისა და გამოყენების აკრძალვა.

ძალამ მოახლენება აშკარად აღიარეს, რომ ამერიკელი გეგმა „ლაბარის სტემს ცალკეულ სახელმწიფოთა სუვერენიტეტის პრეროგატივებს“.

ამ გეგმის ავტორები ამის გამართლებას იმით ცდილობენ, რომ არ არის სხვა გამოსავალი საშრეიდობო მიზნებით ატომის ენერგიის გამოყენების პრობლემის მიმართ შექმნილი მდგომარეობიდან, თუ არა ნებაყოფლობითი და ნაწილობრივი ეარიანქმა ცალკეულ სახელმწიფოების მიერ თავის სუვერენიტეტზე ამ დარგში სხვა სახელმწიფოთა სასარგებლოდ. კარგი. დაე აღიარებულ იქნას ეეშმარიტებად, რომ საერთო საკითხოთ თვითეულმა სახელმწიფომ ეარი უნდა სთქვას თავისი სუვერენიტეტის ნაწილზე, რათა ხელსუფლების მთელი ჯაჭვი ამ დარგში მიენიჭოს კონტროლის რაღაც დამოკკიდებელ საერთაშორისო ორგანოს.

მაგრამ იმისათვის, რომ სახელმწიფოს შეეძლოს თუნდაც ნაწილობრივ ეარი სთქვას თავის სუვერენიტეტზე საერთაშორისო ორგანოს სასარგებლოდ, მას ხომ უნდა მიეცეს გარანტიები, რომ ეს ორგანო ნამდვილად შეეფერება თავის დანიშნულებას, რომ იგი მართლაც კონტროლის საერთაშორისო ორგანოა იქნება,—ხოლო ამ მთელი ეეოლახდილობით უნდა ვთქვა, როგორც კიდევ მექნება მესაძლებლობა ეს დავამტკიცო შემდეგ, — რომ კონტროლის ის ორგანო, რომელსაც აქ გვთავაზობენ ატომის კონტროლის პროეკტი, ეს სწორედ ამერიკის გაეელინისათვის, და სწორედ ამერიკის უმრავლესობის ამ გაეელინის გათვალისწინებით აგებულია ამ ეგრეთწოდებული საერთაშორისო კონტროლის ორგანიზაციის ყველა გეგმა.

ჩვენ გვეუბნებიან: „უნდა დასამთავრა თქვენი სუვერენიტეტის ნაწილი უმაღლესი სიკეთის სასარგებლოო“. თანამბა ვარ. ამაზე შენდება ყველა საერთაშორისო ურთიერთობა, სადაც საჭიროა დათმობილ იქნას მცირე ნაწილი უფრო დიდი, უფრო მნიშვნელოვანი, უფრო ძვირფასისათვის, რაც ამრიგად დათმობას ამართლებს. მაგრამ ამისათვის საჭიროა რწმენა, რომ საქმე ეხება მართლაც „უმაღლეს სიკეთეს“, რწმენა, რომ ეს ორგანო მართლაც იქნება საერთაშორისო ორგანო, რომ ამ ორგანოში მართლაც იქნება საერთაშორისო თანამშრომლობა.

გულახდილად უნდა ითქვას, რომ თუ ამ ორგანოში გამეფებული იქნება მეშვაობის ისეთი მეთოდები, როგორც გენერალური ასამბლეის ამ სესიაზე, ან ჩვენს პირველ კომიტეტში, მაშინ განა ჩვენ, საბჭოთა დელეგაციას შეგვიძლია ვიქონიოთ თანამშრომლობის იმედი, რომელიც ელემენტარულ და აუცილებელ პირობას წარმოადგენს იმისათვის, რომ უარი თქვათ ჩვენი უფლებების რაღაც ნაწილზე საერთაშორისო ორგანოს სასარგებლოდ?

ამა ნახეთ, რა მოხდა ამ გენერალურ ასამბლეაში. თქვენ ირჩიეთ ექვსი კომიტეტის თავმჯდომარეები, მაგრამ განა გამოიჩინეთ თანამშრომლობის ის სულისკვეთება, რაც აუცილებელია ეუროიერთობის ელემენტარულ პირობას წარმოადგენს, როცა თქვენ ყველა ამ კომიტეტში სახელმძღვანელო პოსტებზე არ აირჩიეთ საბჭოთა კავშირისა და ახალი დემოკრატიის ქვეყნების არც ერთი წარმომადგენელი? განა ამით არ დაარღვიეთ საერთაშორისო თანამშრომლობის ერთ-ერთი ძირითადი პრინციპი, რომელზეც დამყარებულია ჩვენი გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია, — უმეცრესობის აქ მყოფი წარმომადგენლების საერთო მუშაობაში და ხელმძღვანელო ორგანოებში მონაწილეობისადმი პატივისცემა? თქვენ ეს პრინციპი დაარღვიეთ.

განა თქვენ არ დაუშვით ამჟამად, როცა კომიტეტებში მიმღინარეობს თავმჯდომარეების მოადგილეთა და მომხსენებელთა არჩევნები, ისეთი აშკარა ფაქტები, როცა ერთს კომიტეტში აირჩევა თქვენი ბლოკის ერთი სახელმწიფოს წარმომადგენელი ვიცე-თავმჯდომარედ, ხოლო სხვა კომიტეტში ამავე ეს სახელმწიფოს წარმომადგენელს ირჩევენ მომხსენებლად და ამავე დროს აშკარეენ აღმოსავლეთ ევროპის ახალი დემოკრატიის ქვეყნების წარმომადგენლებს, რომელთაგან ყველა კანონიერი საფუძველი აქვთ პრეტენზია განაცხადონ ასამბლეის ხელმძღვანელ ორგანოებში არჩევაზე.

განა ეს არ არის უმმაღლესობის შეიმჭიდეება უმცირესობის წინააღმდეგ?

თუ ისეთ მცირე საკითხში, როგორიცაა ეკონომიკის მომხსენებლის, ვიცე-თავმჯდომარისა და თავმჯდომარის არჩევა, ჩვენ წაეაწყდით ჩვენი უფლებების ეარყოფის ამ ყრუ კედელს,—თუ ჩვენ ამ მცირე საკითხში შეეხვედით უმცირესობის ჩვენი უფლებების ასეთ უხეშ დარღვევას, რაღა ექნი შეიძლება ველოდოთ, რომ ჩვენს „საერთაშორისო“ ორგანოში, სადაც თქვენთვის უზრუველყოფილი იქნება უმრავლესობა, ისეთ კანონებს გვეკარნახებთ, რომელებსაც ნებისაგლა ხვრი არ დაიერგება ჩვენს მრეწველობის, ჩვენს სახალხო მეურნეობას.

არა, არასოდეს, ვიმეორებ, არ იქნება ასეთი მდგომარეობა და ვერავინ მოგვატყუებს ყოველგვარი ბეგრნალიმძიმელი და მალალფარფოვანი სიტყვებით იმის შესახებ, რომ საჭიროა ეარი ვთქვათ ჩვენი სუვერენიტეტის თუნდაც ნაწილზე ეგრეთწოდებული უმაღლესი საერთო სიკეთისათვის.

ჩვენ ზზადა ვართ ეარი ვთქვათ ჩვენ სუვერენიტეტის ნაწილზე ამ უმაღლესი სიკეთისათვის, მაგრამ საჭიროა, რომ ეს იყოს ჩვენი საერთო უმაღლესი სიკეთე, მეტე ხად ალი იგი? საჭიროა, რომ იგი იყოს სიკეთე, ადგებული ურთიერთანატვიეცემაზე, ურთიერთნდობაზე, თანამშრომლობაზე. მაგრამ ხად არის ეს? განა ამკამად არ მოქმედებს მკაცარი კეტნა, რომელიც გამოაცხადა ეა რომლებითაც აღფრთოვანდა აქ დამსწრეთა უმრავლესობა, ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის ეერსონ? მკაცარი კეტნი, რომელსაც ეწოდება „ბუნეს მკერდზე და ყელში წაკენა“. ეს არ მოხრახდება ჩვენ მაგარი მკერდი გვაქვს, და არ არსებობს ისეთი ბუნეა, რომელიც ძირს დაგეცემს, ჩვენ ყელიც ძაგარი გვაქვს.

და ინ ახლა ასეთი სათნო და მოთაფლული სიტყვებით გვთავაზობენ საერთაშორისოო კონტროლის თვით ამ გეგმა ამ, რაც მიმართულია იმისაკენ, რომ სუვერენული ქვეყნის სახალხო მეურნეობა თავის კონტროლს დაემორჩილონ. ცოტაა ატომის ენერგია, ცოტაა ნედლეული — მოიტა მეტალურგია, მოიტა ქიმია, მოიტა ზოლიისულის გამოკვლევა, მოიტა სისტემატური, ზლიფთოწლითან განმეორებული, ზენი ტერატორიის ფოტოგადაღეები ან რას ძალიოსოოს ეს „საერთაშორისო“ ორგანო. მე ჩემს სიტყვაში 25 სექტემბერს მოვიყვანე ერთი ამერიკელი ბაზეთის აზრები, რომელიც ამბობს, რომ მთელი უბედურება ის არისო, რომ ცუდად არის დაზვეული საბჭოთა კავშირის ტერტორია ჰაერიდან, ვინაიდან ეს ამნელეს საბჭოთა ქალაქების ეფექტიან საჰაეიარი დაბომბვას და გაა სამაერო-ფოტოდაზვერვის ამავე მიზანს არ უნდა ეკისხეროს საჰაერო დაზვერვიდან რომელზეც იმუშავებს საერთაშორისო საკონტროლო ორგანო ძალიან შელამაზებული ეგგმის ინ მეზლის შესასრულებლად, რომელშიც ნათქვამია, რომ სამეურნეო სრულად იქნას ალრიცხული მთელი მარაგი — როგორც არსებული, ესე შესაძლებელიც, რომლებიც ამა თუ იმ ქვეყნის ღრმა წიაღში იმარხება ან უკვე ამოღებულია.

არა, ბატონებო, ჩვენ ასეთ გეგმას არ მივიღებთ, ვინაიდან იგი მოკლებულია იმ ელემენტარულ პირობებსა და საფუძვლებს, რომლებსაც ეწოდება ეკონომლნინისიერი საერთაშორისო თანამშრომლობა.

ჩვენ ვამბობთ, რომ სახელმწიფოთა შორის მეტოქეობის მოსპობისა და კომისიის მისწრაფებაზე — შეასრულოს თავისი მანდატი მალალფარფოვანი სიტყვებით, როგორც ნათქვამია ატომის კომისიის მესამე მოხსენებაში, იძალეუნა ამერიკის გეგმის ნამდვილი მიზანი: ეს არის უზრუველყოფა ამერიკის შეერთებული. შტატებისათვის საკონტროლო ორგანოში უმრავლესობის მიიღოს ყოველი ქვეყნის სამეურნეო ცხოვრებაში უკონტროლო ჩაეეკეს უფლება.

25 სექტემბერს მე ვამბობდი და ამასთან დაკავშირებით ნებას მიეცემ ჩემს თავს ერთხელ კიდევ გავიმეორო, რომ ჩვენ ვიცით, თუ ვისკენ იქნება შედგენილი უმრაველობა ამ ორგანოებში. ჩვენ ვიცით, თუ რა გადაწყვეტილებთა გამოტანას მოახერხებს ასეთი უმრავლესობა. ჩვენ ვიცით, რომ ეს ეს ბადაწყვეტილებანი, რომელიც ეკუთვნილებიან, ეს ეს ეკეთილსაყოფილ ეარ ეარ ეარ

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მესამე სესია

ა. ი. ვიშინსკის სიტყვა პირველ კომიტეტში ატომური იარაღის აკრძალვისა და ატომის ენერგიისადმი კონტროლის საკითხის გამო

(დასასრული)

კონტროლს. ოსტინი ამჯობინებს ამ შემთხვევაშიც იოლად წვიდეს უშიროების საბჭოს გამოუყენებლად, როგორც ეს მხედველობაში აქვს ამერიკის ინპიკე გეგმას. იგი ამავე დროს ამტკიცებდა, რომ ასეთი გადაწყვეტილება, როგორ ატომის ენერგიისადმი საკონტროლო ორგანო დაყენებული იქნება უშიროების საბჭოს ფარგლებს გარეთ, შეესაბამება გენერალური ასამბლეის 1946 წლის 14 დეკემბრის ადგენილებას, თუმცა ამ დადგენილებაში პირდაპირ არის ნათქვამი, რომ ეს ორგანო უშიროების საბჭოს ფარგლებში უნდა არსებობდეს. ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობა უდავებელსყოფს ამ უმნიშვნელოვანეს ფაქტს. იგი, თავისი სართო პოლიტიკის ერთგული, ცდილობს ამ საკითხშიც უშიროების საბჭოს დაუპირისპიროს რაღაც სხვა ორგანო. ერთ შემთხვევაში იგი ცდილობს უშიროების საბჭოს დაუპირისპიროს ეგრეთწოდებული საერთაშორისო კომიტეტი. მეორე შემთხვევაში უშიროების საბჭოს უპირისპირებდა რაღაც საერთაშორისო საკონტროლო ორგანო, რომელიც იქმნება გენერალური ასამბლეის 1946 წლის 14 დეკემბრის ადგენილება, თუმცა ამ დადგენილებაში პირდაპირ არის ნათქვამი, რომ ეს ორგანო უშიროების საბჭოს ფარგლებში უნდა არსებობდეს. ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობა უდავებელსყოფს ამ უმნიშვნელოვანეს ფაქტს. იგი, თავისი სართო პოლიტიკის ერთგული, ცდილობს ამ საკითხშიც უშიროების საბჭოს დაუპირისპიროს რაღაც სხვა ორგანო. ერთ შემთხვევაში იგი ცდილობს უშიროების საბჭოს დაუპირისპიროს ეგრეთწოდებული საერთაშორისო კომიტეტი. მეორე შემთხვევაში უშიროების საბჭოს უპირისპირებდა რაღაც საერთაშორისო საკონტროლო ორგანოს, რომელიც იქმნება 1946 წლის 14 დეკემბრის ადგენილებით.

7. აგრეთვე კომისიის უმრავლესობის წინადადებათა უსაფუძვლობა

ატომის კომისიის უმრავლესობის წინადადებათა ყურადღებით შესწავლა ეჭვს აღუძრავს, რომ ეს წინადადებანი არ უზრუნველყოფენ არა მხოლოდ ატომური იარაღის აკრძალვას — თუნდაც ეს მიღებული ყოფილიყო — და მოსპობის რეალობას, არამედ ისინი არ უზრუნველყოფენ ლონისძიებებს ატომური მასალების დამალვის ან ატომური საწარმოების ხელში ჩაგდების წინააღმდეგ ის სახელმწიფოთა მხრივ, რომლებიც ესწრაფვიან აგრესიას, რაზეც განსაკუთრებით ირის ლაპარაკი მიღებულ მოხსენებაში. ხომ შეუძლებელია წარმოვიდგინოთ, რომ საერთაშორისო საკონტროლო ორგანოს, რომელმაც თავისი პპარატი მოათავსა რომელიმე სახელმწიფოს ტერიტორიაზე, შეეძლოს იკისროს ატომური საწარმოების დაცვა ამ სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე და რომ ასეთი დაცვას შეუძლია ხელი შეუშალოს იმ სახელმწიფოებს, რომლებიც ეწინააღმეგიან აგრესიისაკენ ატომურ საწარმოთა ხელში ჩაგდების განხორციელებასაკენ.

ამოცანის ასეთი გადაჭრის პარადოქსულობას, არსებითად რომ ეთქვათ, ადასტურებს ატომის კომისიის პირველი მოხსენებაც. სიაღვინე ნება მიბოძეთ მოვიყვანო შემდეგი ადგილი: „პოლიტიკური და საერთო მოსაზრებანი, — ნათქვამია ამ პირველ მოხსენებაში, — ყველაზე მთავარი ხელში ჩაგდებას წინააღმდეგ გამოფოხილებელ ღონისძიებათა საკითხში. არავითარ ტექნიკურ ღონისძიებას, როგორც ჩანს, არ შეუძლია თავიდან აგვაშოროს ხელში ჩაგდება იმ ქვეყნის მხრივ, რომელიც გადასწყვეტს აგრესიას მიმართოოს; არავითარ ღონისძიებას, რომელიც შეიძლება საერთაშორისო ორგანომ მიიღოს, არ შეუძლია სრული დაკმაყოფილება მოგვცეს უშიროების თვალსაზრისით". და შემდეგ: „ხელში ჩაგდებასთან დაკავშირებულ უმთავრეს საკითხებს უფრო პოლიტიკური ხასიათი აქვთ, ვიდრე ტექნიკური ხასიათი".

მაშასადამე, უსაფუძვლოა ორი უმთავრესი დებულება, რომლებსაც ეძღვნება გეგმა, შემოტანილი ატომის კომისიის უმრავლესობის მიერ ამერიკის შეერთებული შტატების წარმოგადგენელი მეთაურობით, რომ ალიკეთოს ატომის ენერგიის დამალვა ეთავიდან აგვაშოროს გაუხებელი ატომგაულის საწვავის ხელში ჩაგდება, ან ატომგაულის საწვავის შარამოგელი ქარხნების ხელში ჩაგდება, ან საძაფნოებისა და ატომის ენერგიის წარმოების სხვა საშუალებათა ხელში ჩაგდება აფრესიის მიზნებით. ეს დებულებათა უსაფუძვლობა არ შეუძლია არ აღიაროს თვით ატომის კომისიის მოხსენებამ, რომელმაც, რა თქმა უნდა ამჯობინა ეკრანი ამ აღიარების უფრო შენიღბული ფორმა. მაგრამ ეს საკმაოდ როდი სკელის. ეს ამერიკული გეგმა არეკვეულ გარეთიანებული ერების ორგანიზაციის ძირითად პრინციპებს, უგულებელსყოფს ენერგიულური ასამბლეის გადაწყვეტილებებს, სახელმწიფოებს არ აკისრებს არავითარ ეჭვერ საერთაშორისო ვალდებულებას ატომური იარაღის დაფუძვნებელივ აკრძალვასთან დაკავშირებით. ეს გეგმა არ უზრუნველყოფს უნდა ცდილობდეს, თუმცა ეს გეგმა ცდილობს თავისი დეტალები სამეცნიერო-ტექნიკური მოსაზრებებით დასაბუთოოს. მაგრამ რა ნათელი იქნეს, თუ რა მნიშვნელობას ანიჭებს ამ სამეცნიერო-ტექნიკურ მოსაზრებებს ატომის კომისიისა უჭრელესმა, უნდა გავიხსენოთ პირველი მოხსენება კონტროლის პრობლემის სამეცნიერო-ტექნიკური ასპექტის შესახებ, სადაც ალინშნულია, რომ კონტროლის შესაძლებელ მეთოდთა ტექნიკის ფართო გამოკვლევა აუცილებლად იწვევს პრობლემის არა ტექნიკური, არამედ პოლიტიკური ხასიათის

კონტროლს. ოსტინი ამჯობინებს ამ შემთხვევაშიც იოლად წვიდეს უშიროების საბჭოს გამოუყენებლად, როგორც ეს მხედველობაში აქვს ამერიკის ინპიკე გეგმას. იგი ამავე დროს ამტკიცებდა, რომ ასეთი გადაწყვეტილება, საკონტროლო ორგანო დაყენებული იქნება უშიროების საბჭოს ფარგლებს გარეთ, შეესაბამება გენერალური ასამბლეის 1946 წლის 14 დეკემბრის ადგენილებას, თუმცა ამ დადგენილებაში პირდაპირ არის ნათქვამი, რომ ეს ორგანო უშიროების საბჭოს ფარგლებში უნდა არსებობდეს. ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობა უდავებელსყოფს ამ უმნიშვნელოვანეს ფაქტს. იგი, თავისი სართო პოლიტიკის ერთგული, ცდილობს ამ საკითხშიც უშიროების საბჭოს დაუპირისპიროს რაღაც სხვა ორგანო. ერთ შემთხვევაში იგი ცდილობს უშიროების საბჭოს დაუპირისპიროს ეგრეთწოდებული საერთაშორისო კომიტეტი. მეორე შემთხვევაში უშიროების საბჭოს უპირისპირებდა რაღაც საერთაშორისო საკონტროლო ორგანოს, რომელიც იქმნება 1946 წლის 14 დეკემბრის ადგენილებით.

7. აგრეთვე კომისიის უმრავლესობის წინადადებათა უსაფუძვლობა

ატომის კომისიის უმრავლესობის წინადადებათა ყურადღებით შესწავლა ეჭვს აღუძრავს, რომ ეს წინადადებანი არ უზრუნველყოფენ არა მხოლოდ ატომური იარაღის აკრძალვას — თუნდაც ეს მიღებული ყოფილიყო — და მოსპობის რეალობას, არამედ ისინი არ უზრუნველყოფენ ღონისძიებებს ატომური მასალების დამალვის ან ატომური საწარმოების ხელში ჩაგდების წინააღმდეგ იმ სახელმწიფოთა მხრივ, რომლებიც ესწრაფვიან აგრესიას, რაზეც განსაკუთრებით ირის ლაპარაკი მიღებულ მოხსენებაში. ხომ შეუძლებელია წარმოვიდგინოთ, რომ საერთაშორისო საკონტროლო ორგანოს, რომელმაც თავისი აპარატი მოათავსა რომელიმე სახელმწიფოს ტერიტორიაზე, შეეძლოს იკისროს ატომური საწარმოების დაცვა ამ სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე და რომ ასეთი დაცვას შეუძლია ხელი შეუშალოს იმ სახელმწიფოებს, რომლებიც ეწინააღმეგიან აგრესიისაკენ ატომურ საწარმოთა ხელში ჩაგდების განხორციელებასაკენ.

ამოცანის ასეთი გადაჭრის პარადოქსულობას, არსებითად რომ ეთქვათ, ადასტურებს ატომის კომისიის პირველი მოხსენებაც. სიაღვინე ნება მიბოძეთ მოვიყვანო შემდეგი ადგილი: „პოლიტიკური და საერთო მოსაზრებანი, — ნათქვამია ამ პირველ მოხსენებაში, — ყველაზე მთავარი ხელში ჩაგდებას წინააღმდეგ გამოფოხილებელ ღონისძიებათა საკითხში. არავითარ ტექნიკურ ღონისძიებას, როგორც ჩანს, არ შეუძლია თავიდან აგვაშოროს ხელში ჩაგდება იმ ქვეყნის მხრივ, რომელიც გადასწყვეტს აგრესიას მიმართოოს; არავითარ ღონისძიებას, რომელიც შეიძლება საერთაშორისო ორგანომ მიიღოს, არ შეუძლია სრული დაკმაყოფილება მოგვცეს უშიროების თვალსაზრისით". და შემდეგ: „ხელში ჩაგდებასთან დაკავშირებულ უმთავრეს საკითხებს უფრო პოლიტიკური ხასიათი აქვთ, ვიდრე ტექნიკური ხასიათი".

მაშასადამე, უსაფუძვლოა ორი უმთავრესი დებულება, რომლებსაც ეძღვნება გეგმა, შემოტანილი ატომის კომისიის უმრავლესობის მიერ ამერიკის შეერთებული შტატების წარმოგადგენელი მეთაურობით, რომ ალიკეთოს ატომის ენერგიის დამალვა ეთავიდან აგვაშოროს გაუხებელი ატომგაულის საწვავის ხელში ჩაგდება, ან ატომგაულის საწვავის შარამოგელი ქარხნების ხელში ჩაგდება, ან საძაფნოებისა და ატომის ენერგიის წარმოების სხვა საშუალებათა ხელში ჩაგდება აფრესიის მიზნებით. ეს დებულებათა უსაფუძვლობა არ შეუძლია არ აღიაროს თვით ატომის კომისიის მოხსენებამ, რომელმაც, რა თქმა უნდა ამჯობინა ეკრანი ამ აღიარების უფრო შენიღბული ფორმა. მაგრამ ეს საკმაოს როდი სკელის. ეს ამერიკული გეგმა არეკვეულ გარეთიანებული ერების ორგანიზაციის ძირითად პრინციპებს, უგულებელსყოფს ენერგიულური ასამბლეის გადაწყვეტილებებს, სახელმწიფოებს არ აკისრებს არავითარ ეჭვერ საერთაშორისო ვალდებულებას ატომური იარაღის დაფუძვნებელივ აკრძალვასთან დაკავშირებით. ეს გეგმა არ უზრუნველყოფს უნდა ცდილობდეს, თუმცა ეს გეგმა ცდილობს თავისი დებულებანი სამეცნიერო-ტექნიკური მოსაზრებებით დასაბუთოოს. მაგრამ რა ნათელი იქნეს, თუ რა მნიშვნელობას ანიჭებს ამ სამეცნიერო-ტექნიკურ მოსაზრებებს ატომის კომისიისა უჭრელესმა, ეს ეჭვერ ეჭვს ეჭვეშ აყენებს, ეს ეჭვი ეჭვეშ აყენებს, ეს ეჭვი, რასაკვირველია, ასეა, — ალინშნული ხელში ჩაგდების მომზადება, ცდა — ატომური იარაღი გამოუყენებელ იქნას საბჭოთა მიზნებით ასეთი ხელში ჩაგდების შედეგად — განხილულ უნდა იქნეს როგორც უმძიმესი საერთაშორისო დანაშაული, როგორც ატომური იარაღის აკრძალვის შესახებ კონვენციის უაღრესად სერიოზული დარღვევა. კონვენციის მონაწილე ყველა სახელმწიფოს მიერ ვალდებულების აღება ატომური იარაღის აკრძალვის შესახებ ეაღრესად სერიოზული საერთაშორისო ვალდებულება იქნებოდა, რომელისთვისაც ასეთი შეთანხმების მონაწილე არც ერთი სახელმწიფოს არ შეეძლო ანგარიში არ გაეწია. ამიტომ ატომური იარაღის აკრძალვა ყველაზე მნიშვნელოვანი საერთაშორისო ამოცანაა. ატომის ენერგიისადმი საერთაშორისო კონტროლის ორგანიზაციის ამოცანა ამ ამოცანას უნდა დაექვემდებაროს. საერთაშორისო კონტროლი უნდა უზრუნველყოს ამ ამოცანის შესრულება. ატომური იარაღის აკრძალვა, კონვენციის მონაწილე ყველა სახელმწიფოს მიერ ვალდებულების აღება ატომური იარაღის აკრძალვის კონვენციით ეაღრესაფს მიზანს და აზრს მისცემს ატომის ენერგიისადმი საერთაშორისო კონტროლის სისტემას, ძალას და საფუძველს მისცემს სამომავლოდ ატომის ენერგიისადმი კონტროლის ეგეთ საერთაშორისო ორგანოს.

საერთაშორისო საკონტროლო ორგანოს ამოცანები ის უნდა იყოს, რომ უზრუნველყოს კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოთა მიერ საბჭოთა მიზნებით ატომის ენერგიის გამოყენების დაფუძვნების შესახებ მათ მიერ ნაკისრ ვალდებულებათა შესრულება.

ზემოაღნიშნულის მიხედვით, ცხადი ზდება შეერთებული შტატების პოზიციის უსაფუძვლობა და ირაციონალურობა, რომელიც ატომურ საწარმოთა ხელში ჩაგდებას აცხადებენ საერთაშორისო ხელშეკრულების სერიოზულ დარღვევად, მაგრამ თავს არიდებენ იმას, რომ ატომური იარაღის გამოყენება, — რისთვისაც, რა თქმა უნდა, ხორციელდება და შეიძლება განხორციელდეს ეს ხელში ჩაგდება, — აღიარონ უფრო სერიოზულ საერთაშორისო დანაშაულობად. ის წინააღმდეგობა, რასაც ამერიკელი წარმომადგენელი ატომურ კომისიაში უწევდა ამ ასპოთა წინადადებას ატომური იარაღის აკრძალვის კონვენციის დადების შესახებ, მოწმობს, რომ შეერთებული შტატების მთავრობას არ სურს პრაქტიკულად დაწესდეს საერთაშორისო კონტროლი, რომლის პირველი ნაბიჯი უნდა იქნეს ატომური იარაღის აკრძალვა, ეროვნული შეიარაღებიდან მისი ამოღება, როგორც ამას მოითხოვს გენერალური ასამბლეის რეზოლუცია და როგორც ამას მოითხოვს ის ხალხთა სინდიღნი, რომელთა კარ შეუძლიათ შეერიგდნენ იმ გარემოებას, რომ ატომური იარაღი და ასობრივი მოსპობისათვის გამოსადეგი სხვა სახის იარაღი, გამოყენებულ იქნას ომის მიზნებით. ნიღბავენრა ინ გარემოებას, რომ არა სურთ ატომური იარაღის დაზრდილია და გამოყენების აკრძალვა, ბარუხის გეგმის ავტორები და ამერიკის პრობაგანდა ავრეცელებენ ყალბ ვერსიას, თითქოს საბჭოთა კავშირი თავს არიღებს იმის აღიარებას, რომ საჭიროა კონტროლი ატომის ენერგიის წარმოებისადმი. ეს საბჭოთა კავშირისადმი მტრული გრძნობების მთესველი პროპაგანდა ვრცელდება. მიუხედავად იმისა, რომ, როგორც უკვე მოგაგონეთ, ჯერ კიდევ ორი წლის წინათ გენერალისიმუსმა სტალინმა, რაზეც უკვე ვილაპარაკე, განაცხადა, რომ ატომის ენერგიის წარმოებისა და გამოყენებისადმი „საჭიროა მკაცრი საერთაშორისო კონტროლი".

რა თქმა უნდა ყველა სახელმწიფოს მიერ საერთაშორისო ვალდებულებათა ალება წარმოადგენს თვითეული ცალკე სახელმწიფოს მიერ სუვერენულ უფლებათა ნებაყოლ სერიოზულ დათმობას საერთაშორისო საკონტროლო ორგანოს სასარგებლოდ. მაგრამ კონტროლის სამეთოდ გეგმა თვითეულ სუვერენულ სახელმწიფოს უნარჩუნებს უფლებას თვითონ გადაეწყვეტა, თუ როგორ გამოიყენოს ატომის ენერგია, აგრეთვე როგორ განახორციელოს გამოკვლევები ატომის ენერგიის გამოყენების დარგში. მაგრამ მხოლოდ სამშვიდობო მიზნებით. გამოკვლევების წარმოება დამანგრეველი მიზნებისათვის ატომური ენერგიის გამოსაყენებლად საბჭოთა გეგმით აკრძალულია. ამით საბჭოთა გეგმა ძირითად გასცეს ხვეულება აგრეთვე იმ გეგმისადან, რასაც მხარს უჭერს ატომის კომისიის უმრავლესობა, რომელიც არ ერიდება განაცხადოს, რომ საერთაშორისო საკონტროლო ორგანოს რიგება უფლება აწარმოოს გამოკვლევები ატომის ენერგიის დარგში. აგრეთვე დამანგრეველი მიზნებით. ამის შესახებ ზაკეთ თეთრზე დაბეჭდილია ატომის კომისიის როგორც პირველ, ისე მესამე მოხსენებაში.

ამრიგად, საერთაშორისო საკონტროლო ორგანო, რომელიც იქმნება ინისათვის, რომ არ დაუშვას ატომის ენერგიის გამოყენება სამხედრო მიზნებით, თვითონ, როგორც ატომის ენერგიის მწარმოებელ საწარმოთა მესაკუთრეს, იძენს უფლებას გამოკვლევები აწარმოოს ატომური იარაღის სრულყოფისათვის. ვანა ეს არ არის ინის დამამტკიცებელი, რომ პირდაპირ ფალინინან გენერალური ასამბლეის 1946 წლის 24 ივნისისა და 14 დეკემბრის დადგენილებათა აზრსა და შინაარსს?

საბჭოთა ყაზარის არ შეუძლია თავისი თავი და თავისი ეკონომიკა მიანდოს ასეთი საერთაშორისო ორგანოს მოწყალეობას, რომელიც ისე მოიქცევა, როგორც ამ ორგანოს უმრავლესობა მოითხოვს, რომელიც ანგარშს უწევს თავის მიზნებს, თავის ინტერესებს, ორგანოს სადაც რასაკვირველია, ძლიერი იქნება ის პოლიტიკის გაელენა, რომელიც ამჟამად აღიარებს, რომ მთელი ყურადღება ატომის ენერგიის დარგში ამჟამად უნდა მიექცეს და ნამდვილად მიქცეულია სამხედრო მიზნებით ატომის ენერგიის გამოყენებისადმი. ამერიკის შეერთებული შტატების წინააღმდეგობა ატომური იარაღის აკრძალვისა და სამხედრო მიზნებით ატომის ენერგიის გამოყენებისადმი და გაიფფრებული ატომური შეიარაღება საფსაფიან ამერიკელებ ამერიკის შეერთებული შტატების მმართველი წრეების ზრახვებს. მათი ერთადერთი სურველია, რაც შიდლება მეტხანს იქონინონ თავის განკარგულებაში ატომური იარაღი იმ მიზნით, რომ ეს იარაღი გამოიყენონ სხვა ქვეყნებსა და ხალხებზე ზეგავლენის სამფლობელად ფაშისტულ ესპანეთინისტური გეგმების განხორციელებისათვის. ისინი თავის უკანასკნელ იმედს ამყარებენ ატომურ ბომბზე, ავეიენ აგრესიულ გეგმებს და აქვთ ილუზიები მათი შესრულებისა ისეთ გარემოებებშიც კი, როცა თავდამსხმელი ქვეყნის მთელი ხალხი ან ხალხის დიდი ნაწილი ომის წინააღმდეგია. წინააღმდეგია რეაქციული ზედფაენის მიერ წამოწყებული სამხედრო აგრესიისა.

8. ხალხთა სინდიღნი აგრეთვე იარაღის აკრძალვას მოითხოვს

მსოფლიოს ხალხები, ჩვენი ღრმა პატივცემული, ასეთ მდგომარეობას ვერ შეეურიგდებიან. ხალხთა სინდიღნი ვერ შეეურიგდება იმათ განზრახვებს, ვინც ცდილობს ატომური იარაღი — თავდასხმის იარაღი, აგრესიის იარაღი, ადამიანთა მასობრივი მოსპობის იარაღი შეინარჩუნონ და გამოიყენონ სამხედრო მიზნებით. ამიტომ ვაერთიანებული ერების ორგანიზაციამ უნდა მიიღოს დაუყოვნებლივი და ეფექტანი ღონისძიებანი, რათა ბოლო მოეღოს ატომურ იარაღს და ადამიანთა მასობრივი მოსპობის სხვა სახის იარაღებს და აღმოფხვრას მშვიდობიანი მოსახლეობის მასობრივი მოსპობის მიზნებით ატომური ენერგიის გამოყენების საფრთხე.

აი, რატომ არ შეუძლია საბჭოთა დელეგაციას დაეთანხმოს კანადის დელეგაციის მიერ წარმოდგენილ რეზოლუციის პროექტს. მას არ შეუძლია დაეთანხმოს აგრეთვე იმ დასკვნებსა და რეკომენდაციებს, რომლებსაც იძლევა ატომის კომისიისა და უშიშროების საბჭოს უმრავლესობა და რომელიც იმაში მდგომარეობენ, რომ შესწავლილ შემდგომ მუშაობა ამ დარგში, პირველ ეტაპზე, საჭიროა გაკრძალულ იქნეს ატომის ენერგიის გამოყენების აკრძალვაზეც.

ყველასათვის ცხადი უნდა იყოს, რომ თუ ატომური ნედლეულის ან ატომური საწარმოს ხელში ჩაგდება ყველა ქვეყნის მიერ აღიარებულ უნდა იქნას ხელშეკრულების სერიოზულ დარღვევად, ეს კი, რასაკვირველია, ასეა, — ალინშნული ხელში ჩაგდების მომზადება, ცდა — ატომური იარაღი გამოუყენებელ იქნას საბჭოთა მიზნებით ასეთი ხელში ჩაგდების შედეგად — განხილულ უნდა იქნას როგორც უმძიმესი საერთაშორისო დანაშაული, როგორც ატომური იარაღის აკრძალვის შესახებ კონვენციის უაღრესად სერიოზული დარღვევა. კონვენციის მონაწილე ყველა სახელმწიფოს მიერ ვალდებულების აღება ატომური იარაღის აკრძალვის შესახებ ეაღრესად სერიოზული საერთაშორისო ვალდებულება იქნებოდა, რომელისთვისაც ასეთი შეთანხმების მონაწილე არც ერთი სახელმწიფოს არ შეეძლო ანგარიში არ გაეწია. ამიტომ ატომური იარაღის აკრძალვა ყველაზე მნიშვნელოვანი საერთაშორისო ამოცანაა. ატომის ენერგიისადმი საერთაშორისო კონტროლის ორგანიზაციის ამოცანა ამ ამოცანას უნდა დაექვემდებაროს. საერთაშორისო კონტროლი უნდა უზრუნველყოს ამ ამოცანის შესრულება. ატომური იარაღის აკრძალვა, კონვენციის მონაწილე ყველა სახელმწიფოს მიერ ვალდებულების აღება ატომური იარაღის აკრძალვის კონვენციით ეაღრესაფს მიზანს და აზრს მისცემს ატომის ენერგიისადმი საერთაშორისო კონტროლის სისტემას, ძალასა და საფუძველს მისცემს სამომავლოდ ატომის ენერგიისადმი კონტროლის ეგეთ საერთაშორისო ორგანოს.

საერთაშორისო საკონტროლო ორგანოს ამოცანები ის უნდა იყოს, რომ უზრუნველყოს კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოთა მიერ საბჭოთა მიზნებით ატომის ენერგიის გამოყენების დაფუძვნების შესახებ მათ მიერ ნაკისრ ვალდებულებათა შესრულება.

ზემოაღნიშნულის მიხედვით, ცხადი ზდება შეერთებული შტატების პოზიციის უსაფუძვლობა და ირაციონალურობა, რომელიც ატომურ საწარმოთა ხელში ჩაგდებას აცხადებენ საერთაშორისო ხელშეკრულების სერიოზულ დარღვევად, მაგრამ თავს არიდებენ იმას, რომ ატომური იარაღის გამოყენება, — რისთვისაც, რა თქმა უნდა, ხორციელდება და შეიძლება განხორციელდეს ეს ხელში ჩაგდება, — აღიარონ უფრო სერიოზულ საერთაშორისო დანაშაულობად. ის წინააღმდეგობა, რასაც ამერიკელი წარმომადგენელი ატომურ კომისიაში უწევდა ამ საბჭოთა წინადადებას ატომური იარაღის აკრძალვის კონვენციის დადების შესახებ, მოწმობს, რომ შეერთებული შტატების მთავრობას არ სურს პრაქტიკულად დაწესდეს საერთაშორისო კონტროლი, რომლის პირველი ნაბიჯი უნდა იქნეს ატომური იარაღის აკრძალვა, ეროვნული შეიარაღებიდან მისი ამოღება, როგორც ამას მოითხოვს გენერალური ასამბლეის რეზოლუცია და როგორც ამას მოითხოვს ის ხალხთა სინდიღნი, რომელთა კარ შეუძლიათ შეერიგდნენ იმ გარემოებას, რომ ატომური იარაღი და ასობრივი მოსპობისათვის გამოსადეგი სხვა სახის იარაღი, გამოყენებულ იქნას ომის მიზნებით. ნიღბავენრა ინ გარემოებას, რომ არა სურთ ატომური იარაღის აკრძალვის შესახებ კონვენციის დამოწმებით, კონტროლის ამერიკული გეგმის ავტორები თავის წინადადებებს ატომის ენერგიისადმი კონტროლის შესახებ, მათ შორის ღონისძიებებს ატომური ნედლეულის, ატომურ საწარმოთა დამალვისა და ხელში ჩაგდების წინააღმდეგ, მაინც აგებენ არსებითად საერთაშორისო ვალდებულებათა პრინციპზე, რომელიც თვითეულ სახელმწიფოს კონვენციათ უნდა იკისროს. მაგრამ, როგორც ზემოთ იყო ალინშნული, ამერიკის შეერთებული შტატებს გეგმა არ უზრუნველყოფს დამალვის ან იმ სახელმწიფოს მხრივ ხელში ჩაგდების საფრთხის თავიდან აშორებას, რომელიც მიმართული აგრესიისა და ატომის ენერგიის მორალად გამოყენებისაკენ.

ატომის კომისიის მესამე მოხსენებაში ის სრულიად ცხადად არის ნათქვამი, რომ ამერიკელი გეგმის ავტორები იმას ემყარებიან, რომ „ხელში ჩაგდება ყველა ქვეყნის მიერ აღიარებულ უნდა იქნეს ხელშეკრულების სერიოზულ დარღვევად. მაგრამ, აღიარებ რა საჭიროებას, რომ კონტროლის შესახებ ხელშეკრულების ან კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოებმა იკისრონ საერთაშორისო ვალდებულება—ხელში ჩაგდება განიხილონ როგორც საერთაშორისო ხელშეკრულების სერიოზული დარღვევა ამქედან გამომდინარე ყველა შედეგით, ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობა ამავე დროს უარს ამბობს იმაზე, რომ იგივე მოხდეს ატომის ენერგიის გამოყენების აკრძალვაზეც.

ყველასათვის ცხადი უნდა იყოს, რომ ეს ეჭვეშ აყენებს ამ ეჭვს, ეს ეჭვი, ეჭვეშ აყენებ ეჭვს, ეჭვეშ აყენებ ეჭვს, ეჭვეშ აყენებ ეჭვს